

Β΄ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η πρόταση ζωής της Ορθόδοξης Εκκλησίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

- i. Ο άνθρωπος ζει μόνο με ψωμί;
- ii. Η ζωή είναι ατομική πορεία ή σχέση;
- iii. Η ζωή είναι κτήμα που κατέχουμε ή δώρο που μας δόθηκε;
- iv. Η φύση είναι ιδιοκτησία μας;

II. ΕΡΜΗΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

- i. Συνάντηση με τον προσωπικό Θεό της Βίβλου

III. ΖΩΝΤΑΣ ΜΕ ΝΟΗΜΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

- i. Μίμηση Χριστού
- ii. Παράδειγμα μίμησης Χριστού: «Αποστολή» της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών
- iii. Ζωή με ευθύνη για την κτίση

Μπροστά στα ερωτήματα για τη ζωή

i. Ο άνθρωπος ζει μόνο με ψωμί; ii. Η ζωή είναι ατομική πορεία ή σχέση; iii. Η ζωή είναι κτήμα που κατέχουμε ή δώρο που μας δόθηκε; iv. Η φύση είναι ιδιοκτησία μας;

Η Ζωρζ διάβασε το σημείωμα κι έβαλε τα κλάματα. Η Άλκη την αγκάλιασε κι έκλαψαν μαζί. Η δεσποινίς Κλάρα ρώτησε γιατί κλαίνε, και η Ζωρζ της απάντησε πως ο Παπαδιαμάντης με τη «Φόνισσά» του είναι πολύ λυπητερός. Έτσι έληξε η ιστορία της 25ης Μαρτίου. Η Ζωρζ ζήτησε συγγνώμη από την Άλκη, η Άλκη είπε όχι, εγώ πρέπει να σου ζητήσω συγγνώμη, κι από δίπλα η Αθηνά και η Αννούλα πανηγύριζαν: Ε.Π.! Ε.Π.! Ε.Π.! (Ενωμένες για Πάντα). Οι τέσσερις σωματοφύλακες ξανάσμιξαν, κι όλα μπήκαν πάλι στη θέση τους.

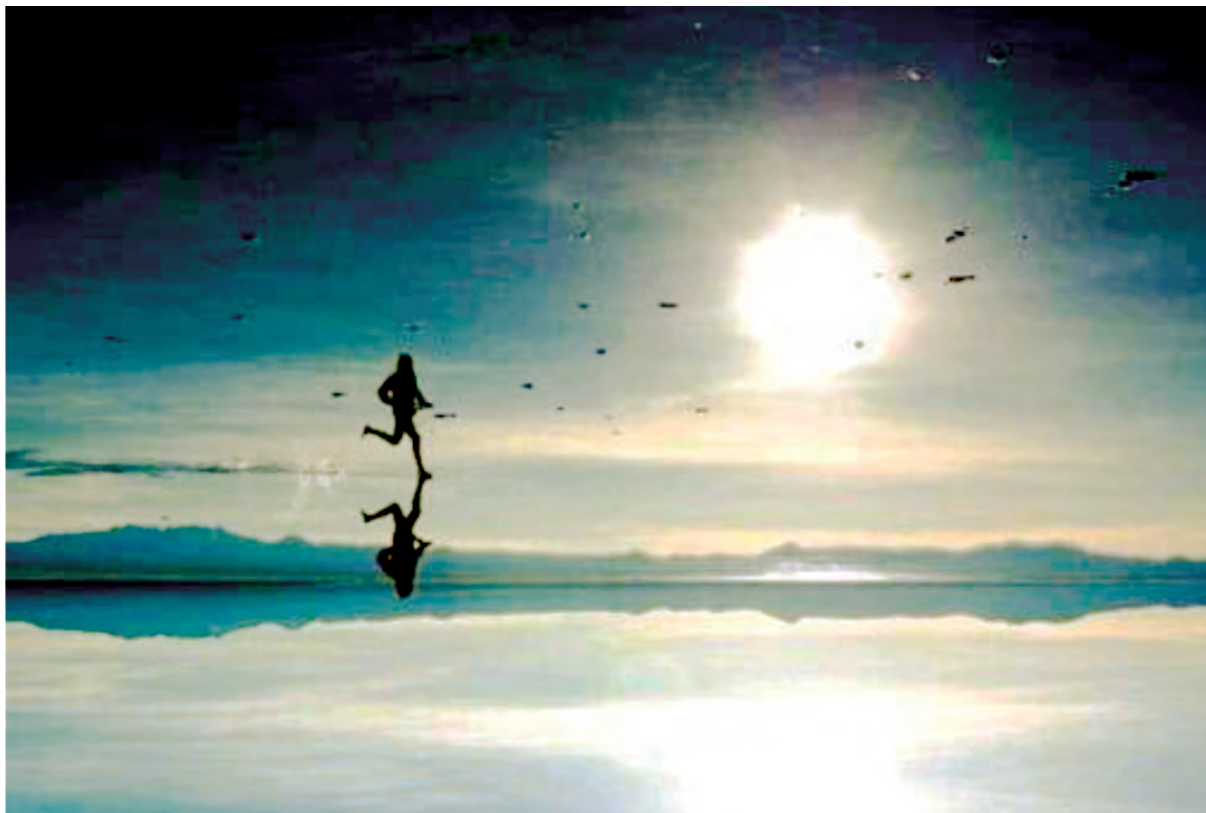

«Το δέντρο της φιλίας δε φυτρώνει από μόνο του. Με τα δάκρυα πετάει κλαδιά, φύλλα κι ανθίζει. Με τα δάκρυα της αγάπης σας ποτίζονται βαθιά οι ρίζες του. Ο μόνος εχθρός της φιλίας είναι τα στεγνά μάτια, η αδιάφορη καρδιά, η ψυχρή λογική που μ' ένα κουτσουρεμένο μολύβι γράφει στο μπακαλοτέφτερό της: τόσα δίνω, τόσα παίρνω. Λες και η φιλία είναι φέτα, να τη ζυγιάζεις και να την πουλάς ...». Αυτά και άλλα πολλά τούς είπε τότε η δεσποινίς Αλεξάνδρα Κλάρα [...]

Η Ζωρζ γελούσε, έκλαιγε, έτρεχε η μύτη της, δεν είχε μαντίλι, τη σκούπιζε με την άκρη του σεντονιού, δε βαριέσαι, το Κούλι ήταν εδώ, κοντά της. Παναγίτσα μου, σ' ευ-

χαριστώ! Ας πάει στο διάβολο η Γαλανοπούλου και τα γαλάζια συντριβάνια της, τις ανθισμένες απιδιές της, στο διάβολο το κήτος με την ψαλίδα του που κόβει μπούκλες και ξηλώνει γαλόνια, κι ας φυτρώσουν φτερά, μεγάλα φτερά! Η Ζωρζ Θ' αρπάξει το χέρι της Άλκης και Θ' αρχίσουν να πετάνε ψηλά, πάνω από τα σχολεία, με βροχή ή με ήλιο, με χιόνια ή μ' ανεμοστρόβιλους, οι φίλες δε χαμπερίζουν από κρύα και ζέστες. Πετάνε. Πετάνε... Ο κόσμος κάτω από τα φτερά τους πολύχρωμες κουκκίδες...

Ζωρζ Σαρή, Ε.Π.

Ερμηνεύοντας την πρόταση ζωής της χριστιανικής Εκκλησίας

ι. Συνάντηση με τον προσωπικό Θεό της Βίβλου

Η πίστη ως φιλοξενία του Θεού

Η φιλοξενία του Αβραάμ, Βάσω Γώγου

Αμέσως έτρεξε να τους προϋπαντήσει

Ο Κύριος παρουσιάστηκε στον Αβραάμ, κοντά στη Δρυ Μαμβρή, ενώ αυτός καθόταν στο άνοιγμα της σκηνής του κατά το μεσημέρι. Σήκωσε τα μάτια του και είδε τρεις άντρες να στέκονται απέναντί του. Αμέσως έτρεξε να τους προϋπαντήσει και τους προσκύνησε ως τη γη. «Κυρίέ μου», είπε, «αν έχω την εύνοιά σου, μην προσπεράσεις το δούλο σου. Ας φέρουν λίγο νερό να πλύνετε τα πόδια σας και μετά μπορείτε ν' αναπαυθείτε κάτω από το δέντρο. Θα φέρω και λίγο ψωμί να πάρετε δύναμη και μετά μπορείτε να πηγαίνετε...».

Τότε ο Αβραάμ έτρεξε στη σκηνή και είπε στη Σάρρα: «Πάρε γρήγορα τρεις γαβάθες αλεύρι εκλεκτό, ζύμωσε το και κάνε πίττες». Μετά έτρεξε στα βόδια, πήρε ένα μοσχάρι τρυφερό και καλό, το έδωσε στον υπηρέτη κι εκείνος το ετοίμασε στα γρήγορα. Πήρε ακόμα βούτυρο, γάλα και το μοσχάρι που είχε ετοιμάσει και τα έβαλε μπροστά στους άντρες. Αυτός στεκόταν απέναντί τους κάτω από τα δέντρα κι εκείνοι έτρωγαν. Τότε ρώτησαν τον Αβραάμ: «Πού είναι η Σάρρα η γυναίκα σου;». Αυτός απάντησε: «Εκεί, στη σκηνή». Κι ο Κύριος είπε: «Του χρόνου τέτοια εποχή θα ξανάρθω, και η γυναίκα σου η Σάρρα θα έχει γιο». Η Σάρρα τα άκουγε όλα αυτά, γιατί στεκόταν από πίσω του, στο άνοιγμα της σκηνής. Ο Αβραάμ και η Σάρρα ήταν γέροντες προχωρημένης ηλικίας. Η Σάρρα, λοιπόν, γέλασε κρυφά [...] Αλλά ο Κύριος είπε στον Αβραάμ: «Γιατί γέλασε η Σάρρα; Γιατί αμφιβάλλει ότι θ' αποκτήσει γιο τώρα που γέρασε; Τίποτα δεν είναι αδύνατο για τον Κύριο! Όταν την ίδια εποχή ύστερα από ένα χρόνο θα ξανάρθω σπίτι σου, η Σάρρα θα έχει γιο» [...] Από κει οι άντρες έφυγαν [...] Ο Αβραάμ βάδιζε μαζί τους για να τους κατευοδώσει. Τότε ο Κύριος είπε: «...Ένα μεγάλο και ισχυρό έθνος θα προέλθει από τον Αβραάμ και στο πρόσωπό του θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης».

Γεν 18, 1-18

Η πίστη σε ένα Θεό κοινωνίας και αγάπης/Ο Θεός ως Τριάδα

Η Τριάδα ως αγάπη

Φτιαγμένοι κατ' εικόνα του Τριαδικού Θεού, οι άνθρωποι καλούνται να αναπαράγουν στη γη το μυστήριο της αμοιβαίας αγάπης που η Τριάδα βιώνει στον ουρανό... Κάθε κοινωνική μονάδα, η οικογένεια, το σχολείο, το εργοστάσιο, η ενορία, πρέπει να γίνει μια εικόνα της Τριάδος. Επειδή ξέρουμε ότι ο Θεός είναι τρεις σε ένα, ο καθένας μας είναι ταγμένος να ζει με θυσία μέσα στον άλλο και για τον άλλο. Ο καθένας είναι ταγμένος αμετάκλητα σε μια ζωή πρακτικής υπηρεσίας, ενεργητικής συμπάθειας. Η πίστη μας στην Τριάδα μάς υποχρεώνει να παλεύουμε σε κάθε επίπεδο, από το αυστηρό προσωπικό ως το καλύτερα οργανωμένο, αντίθετα σ' όλες τις μορφές καταπίεσης, αδικίας και εκμετάλλευσης.

Κάλλιστος Ware, *Ο ορθόδοξος δρόμος*

Η Αγία Τριάς, Γ. Κόρδης

Η χάρη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και η αγάπη του Θεού και Πατέρα και η κοινωνία του αγίου Πνεύματος ας είναι με όλους σας.

Ευχή της Αγίας Αναφοράς από τη Θ. Λειτουργία του Ιωάννη του Χρυσοστόμου

[...] Κύριε, ανήκα στους εχθρούς σου.
Συ είσαι, όμως, τώρα που δροσίζεις
το μέτωπό μου ως γλυκύτατη αύρα.
Έβαλες μέσα μου πένθος χαρωπό
και γύρω μου όλα πια ζουν και λάμπουν.
Σηκώνεις την πέτρα και το φίδι φεύγει και χάνεται.
Απ' την ανατολή ως το βασίλειμα του ήλιου
θυμάμαι πως είχες κάποτε σάρκα και οστά για μένα. [...]

Ν. Καρούζος, *Απολέλυσαι της ασθενείας σου*

Η πίστη ως ελεύθερη ανταπόκριση στην πρόσκληση του Θεού

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Κατά τον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης της Ελισάβετ, ο Θεός έστειλε τον άγγελο Γαβριήλ στην πόλη της Γαλιλαίας Ναζαρέτ σε μια παρθένο, που ήταν αρραβωνιασμένη με κάποιον που τον έλεγαν Ιωσήφ και καταγόταν από τη γενιά του Δαβίδ. Την παρθένο την έλεγαν Μαριάμ. Παρουσιάστηκε σ' αυτήν ο άγγελος και της είπε: «Χαίρε εσύ, προικισμένη με τη χάρη του Θεού. Ο Κύριος είναι μαζί σου. Ευλογημένη απ' το Θεό είσαι εσύ, περισσότερο από όλες τις γυναί-

Ο Ευαγγελισμός, Sorin Dimitrescu

το». Η Μαριάμ τότε είπε: «Είμαι μια δούλη του Κυρίου· ας γίνει το θέλημά του σ' εμένα όπως μου το είπες». Κι έφυγε από αυτήν ο άγγελος.

Λκ 1, 26-38

Η ελευθερία του ανθρώπου

Ο Θεός δεν αγαπά αυτό που γίνεται αναγκαστικά, αλλά αυτό που κατορθώνεται με την αρετή. Η δε αρετή επιτυγχάνεται με την ελεύθερη προαίρεση κι όχι με τον εξαναγκασμό.

Μ. Βασίλειος, *Ότι ουκ εστιν αίτιος των κακών ο Θεός*

Η πίστη ως συνεχής ευλογία του Θεού

Ευλόγησε τον Κύριο, ψυχή μου,
και όλο μου το είναι
το όνομά του το άγιο!
Ευλόγησε τον Κύριο, ψυχή μου,
και μην ξεχνάς καμιά
απ' τις καλοσύνες του!
Αυτός σου συγχωρεί όλες τις ανομίες σου,
και θεραπεύει τις αρρώστιες σου όλες.
Αυτός από το θάνατο γλιτώνει τη ζωή σου,
σε πλημμυρίζει με έλεος κι αγάπη.
Σου δίνει όσα πόθησες αγαθά,
η νιότη σου καθώς του αητού θ' ανανεώνεται.
Έργα δικαιοσύνης κάνει ο Κύριος
και δίκαιη κρίση σ' όλους τους κατατρεγμένους...

Ψλ 103, 1-6

Ευλόγει, η ψυχή μου, τον Κύριον

Από τη Μονή Φιλανθρωπητών (16^{ος} αί.)

Ζώντας με νόημα στον κόσμο

ι. Μίμηση του Χριστού

Τα γνωρίσματα του καινούριου ανθρώπου στην Καινή Διαθήκη

Πετάξτε από πάνω σας το ψέμα και ο καθένας ας λέει την αλήθεια στον διπλανό του, γιατί είμαστε μέλη του ίδιου σώματος [...] Κανένας βλαβερός λόγος ας μη βγαίνει από το στόμα σας παρά μόνο ωφέλιμος, που να μπορεί να οικοδομήσει, όταν χρειάζεται, και να κάνει καλό σ' αυτούς που τον ακούνε... Διώξτε μακριά σας κάθε δυσαρέσκεια, θυμό, οργή, κραυγή, κατηγορία, καθώς και άλλη κακότητα. Να φέρεστε μεταξύ σας με καλοσύνη κι ευσπλαχνία, και να συγχωρείτε ο ένας τον άλλο, όπως κι ο Θεός σας συγχώρησε διά του Χριστού.

Εφ 4, 25-32

Βλέποντας ο Ιησούς τους καλεσμένους με ποιον τρόπο διάλεγαν τις πρώτες θέσεις στο τραπέζι, τους είπε μια παραβολή. «Όταν σε καλέσει κάποιος σε γάμο, μην πας να καθίσεις στην πρώτη θέση, γιατί μπορεί κάποιος άλλος καλεσμένος του να είναι πιο σπουδαίος από σένα. Όταν έρθει αυτός που κάλεσε κι εσένα κι εκείνον, θα σου πει: “δώσε σ' αυτόν τη θέση”. Τότε εσύ ντροπιασμένος θα πάς και θα καθίσεις στην τελευταία θέση, ώστε όταν έρθει αυτός που σε κάλεσε, να σου πει: “φίλε μου, πήγαινε σε καλύτερη θέση”. Τότε αυτό θα είναι τιμή για σένα μπροστά στους συνδαιτυμόνες σου. Γιατί όποιος υψώνει τον εαυτό του θα ταπεινωθεί, κι αυτός που ταπεινώνει τον εαυτό του θα υψωθεί».

Λκ 14, 7-11

Μιμηθείτε λοιπόν τον Θεό, αφού είστε αγαπητά του παιδιά· να συμπεριφέρεστε με αγάπη κατά το πρότυπο του Χριστού, που σας αγάπησε...

Εφ 5, 1-2

Ο πλούτος ως έλλειψη αγάπης

Όσο όμως πλεονάζουν τα πλούτη σου, τόσο σου λείπει η αγάπη.[...] Όταν μπαίνω στο σπίτι νεόπλουτου που μεγαλοπιάνεται και το βλέπω γανωμένο παντού με λουλούδια, ξέρω πως δεν κατέχει τίποτα πολυτιμότερο απ' όσα φαίνονται, αλλά στολίζει τα άψυχα και έχει αστόλι-

στη την ψυχή. Πες μου, τόσο πια απαραίτητα είναι τα αργυρά κρεβάτια και τα αργυρά τραπέζια, τα ελεφάντινα καθίσματα και τα ελεφάντινα αμάξια, ώστε για χάρη τους τα πλούτη να μην περνούν στους φτωχούς, μολονότι χιλιάδες στέκουν έξω απ' την πόρτα σου και κάθε εξαθλιωμένου ακούς τη φωνή; Όμως εσύ αρνείσαι να δώσεις, γιατί λες πως ποτέ δεν θα έφτανε για όλους όσοι ζητούν. Και με τη γλώσσα ορκίζεσαι, αλλά σ' ελέγχει το χέρι σου. [...]

Μέγας Βασίλειος, *Προς πλουτούντας*

Ενότητα και ισότητα

Μυστικός Δείπνος (λεπτομέρεια),
Ι.Μ. Βατοπαιδίου (14ος αι.)

Ας μη γίνουμε, αγαπητοί μου φίλοι και αδελφοί, κακοί διαχειριστές των αγαθών που μας δόθηκαν. Ας μην κοπιάζουμε για να θησαυρίζουμε και να αποταμιεύουμε, ενώ άλλοι υποφέρουν από την πείνα. Ας μιμηθούμε τον ανώτατο και κορυφαίο νόμο του Θεού, που στέλνει τη βροχή σε δικαίους και αδίκους και ανατέλλει τον ήλιο επίσης για όλους. Αυτός έκανε τη γη ευρύχωρη για όλα τα χερσαία ζώα, δημιούργησε πηγές, ποτάμια, δάση, αέρα για τα φτερωτά και νερά για τα υδρόβια, και έδωσε σε όλα τα όντα άφθονα τα απαραίτητα για τη ζωή τους στοιχεία, χωρίς να τα περιορίζει καμιά εξουσία, χωρίς να τα καθορίζει κανένας γραπτός νόμος, χωρίς να τα εμποδίζουν σύνορα. [...]

Οι άνθρωποι, όμως, αφότου έβγαλαν από τη γη το χρυσάφι, το ασήμι και τα πολύτιμα πετράδια, αφότου έφτιαξαν ρούχα μαλακά και περιττά και αφότου απέκτησαν άλλα παρόμοια πράγματα που αποτελούν αιτίες πολέμων και επαναστάσεων και τυραννικών καθεστώτων, κυριεύθηκαν από παράλογη υπερψοφία. Έτσι, δεν δείχνουν ευσπλαχνία στους

δυστυχημένους συνανθρώπους τους και δεν θέλουν ούτε με τα περίσσια τους να δώσουν στους άλλους τα αναγκαία. Τι βαναυσότητα! Τι σκληρότητα! [...]

Εσύ, όμως, να κοιτάς την αρχική ενότητα και ισότητα, όχι την τελική διαίρεση· όχι το νόμο που επικράτησε, αλλά το νόμο του Δημιουργού.

Γρηγόριος ο Θεολόγος, *Περί φιλοπρωχίας λόγος*

Ο Ισαάκ ο Σύρος για την καρδιά που αγαπά

Τι είναι η καρδιά που αγαπά; Είναι η καρδιά που φλέγεται από αγάπη για ολόκληρη την κτίση, τους ανθρώπους, τα πουλιά, τα θηρία, τα πονηρά πνεύματα. Κινούμενη από άμετρη ευσπλαχνία προσεύχεται ακόμη και για τα ερπετά.

Η Κιβωτός του Κόσμου

Η Κιβωτός του Κόσμου είναι μια φωλιά στοργής και φροντίδας για το παιδί, τον νέο και τον γονιό που βρίσκονται σε ανάγκη. Την ίδρυσε το 1998 στην Αθήνα ο εικοσιεξάχρονος ιερέας πατέρας Αντώνιος Παπανικολάου, με όπλα την αγάπη του για τα παιδιά.

Η Κιβωτός καλύπτει εξ ολοκλήρου και φροντίζει τα απροστάτευτα παιδιά. Σε συνεργασία με άλλους φορείς προστασίας και υπηρεσίες για τα δικαιώματα των παιδιών, αναλαμβάνει το μέγιστο των ανηλίκων –Ελληνόπουλων αλλά και από άλλες χώρες– σε σπίτια φιλοξενίας. Τα παιδιά ζουν σε ένα περιβάλλον στοργής και ειρήνης μακριά από την φτώχεια, την πείνα και τον ρατσισμό.

ii. Παράδειγμα μίμησης Χριστού: «Αποστολή» της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

βοήθησε κι εσύ ν' αλλάξει η ζωή μας

Η Αποστολή ιδρύθηκε το 2010 από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών με τη μορφή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με εθνική και διεθνή εμβέλεια στο πλαίσιο της δραστηριοποίησης της στον ανθρωπιστικό, αναπτυξιακό και εκπαιδευτικό χώρο.

Το σύμπλεγμα των έργων της «Αποστολής» είναι:

- A. Πρότυπο Περιβαλλοντικό Κέντρο στην Πάρνηθα
- B. Μονάδα επανένταξης ουσιοεξαρτημένων ατόμων

Γ. μονάδα φροντίδας και αγωγής αυτιστικών παιδιών

Δ. μονάδα φροντίδας κατακοίτων

Ε. στέγες ηλικιωμένων

ΣΤ. Διπλασιασμός των μερίδων φαγητού (σήμερα υπερβαίνουν τις 10.000 ημερησίως)

Τομείς όπως:

- ▷ η πολιτισμική κληρονομιά
- ▷ η προστασία του περιβάλλοντος
- ▷ η συνεργασία με φορείς του εξωτερικού
- ▷ η ενδυνάμωση της Ιεραποστολής

Στόχος της ΜΚΟ «Αποστολή» είναι πέρα από τη δυναμική δραστηριοποίηση στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και συνοχής, της υγείας, αλλά και του πολιτισμού, να επεκτείνει τις δραστηριότητές της στους τομείς του περιβάλλοντος και των νέων τεχνολογιών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Οι διεθνείς της δράσεις και τα προγράμματα αναπτύσσονται σε συνεννόηση με τις κατά τόπους Μητροπόλεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε αναπτυσσόμενες χώρες με έμφαση στην Αφρική, τη Νοτιοανατολική Ασία, τα δυτικά Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή, ενώ ετοιμάζεται να προωθήσει αντίστοιχες πρωτοβουλίες στη Λατινική Αμερική.

Για την υλοποίηση των συγκεκριμένων προγραμμάτων έχει δρομολογήσει συνεργασίες με ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς, όπως το Υπουργείο Απασχόλησης, το Υπουργείο Πολιτισμού, το Υπουργείο Υγείας, η Κοινωνία της Πληροφορίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Ο.Η.Ε.

Στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής της στους τομείς κοινωνικής συνοχής, φροντίδας και υγείας, του πολιτισμού, του περιβάλλοντος και των νέων τεχνολογιών μέσα από ένα ευρύ φάσμα ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, η Μ.Κ.Ο Αποστολή:

- ▷ Καταγράφει και παρέχει αξιόπιστες και συνεχώς ενημερωμένες πληροφορίες για τις ανάγκες των Ιερών Μητροπόλεων στην Ελλάδα και στις αναπτυσσόμενες χώρες
- ▷ Υποβάλλει προγράμματα και προτάσεις σε εθνικούς, Ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς εκ μέρους της Εκκλησίας της Ελλάδος
- ▷ Συντονίζει, διαχειρίζεται και υλοποιεί συγκεκριμένες δράσεις και προγράμματα
- ▷ Προσφέρει, έκτακτη και μη, ανθρωπιστική βοήθεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- ▷ Υλοποιεί αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και προγράμματα στην Ελλάδα και τις αναπτυσσόμενες χώρες
- ▷ Σχεδιάζει, διαχειρίζεται και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μετανάστες και εργαζόμενους
- ▷ Συνεργάζεται με εθνικούς και διεθνείς φορείς

Από τον δικτυακό τόπο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Ανθρωπιστική βοήθεια 5 τόνων σε τρόφιμα εστάλησαν από τον φιλανθρωπικό οργανισμό της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών «Αποστολή» στην Ιερά Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως με τελικό προορισμό το Κόσσοβο.

Η ανθρωπιστική βοήθεια περιλαμβάνει 1.176 κιλά ζυμαρικά, 1260 κιλά ρύζι, 660 κιλά όσπρια, 240 κιλά ελαιόλαδο, 120 κιλά σπορέλαιο, 40 κιλά αλάτι, 25 κιλά ξίδι, 700lt γάλα εβαπορέ, 517 τεμ. κονσέρβες, 300 τεμ. χυμό τομάτας, μπισκότα, ζαχαρώδη, δημητριακά κ.λπ.

Σε ανταπόκριση του αιτήματος του Κέντρου Προσωρινής Διαμονής Αιτούντων Ασύλου Αλλοδαπών Λαυρίου (Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός), η «Αποστολή» παρέδωσε επίσης 375 κιλά σε τρόφιμα (γάλα εβαπορέ, κονσέρβες, χυμός τομάτας, όσπρια, αλάτι και ρύζι), προς ανακούφιση των προσφύγων και κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών.

Ανθρωπιστική βοήθεια στο Κόσσοβο και στους πρόσφυγες του Λαυρίου από την Αποστολή, 6/6/12, από τον δικτυακό τόπο της «Αποστολής».

Όταν παίρνεις γεμίζεις τα χέρια – όταν δίνεις γεμίζεις την ψυχή

Όταν παίρνεις γεμίζεις τα χέρια – όταν δίνεις γεμίζεις την ψυχή: 52 σάκοι με φάρμακα συγκεντρώθηκαν στα Πετράλωνα και στην Κόρινθο για το Ιατρείο Κοινωνικής Αποστολής, 17/11/2012.

"Ασθενείς που υιοθετούμε, δεν τους ξεχνούμε" – 12.000 φάρμακα σε Μητροπόλεις Δήμους και Ιδρύματα του Αιγαίου, 9/12/12.

Συγκέντρωση φαρμάκων στους Ιερούς Ναούς της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, 9/1/13.

Το Ιατρείο Κοινωνικής Αποστολής στους Λειψούς και στους Αρκιούς.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος με την «Αποστολή» στη Σάμο, 19/11/15.

Ιατρείο Κοινωνικής Αποστολής στον Δήμο Ηλιούπολης, 13/06/2012.

Η «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» κοντά σε 550 οικογένειες της Θράκης, 5/4/2019.

Η «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» κοντά στους Μαθητές και τις οικογένειές τους, 8/11/2018.

Πρωτοβουλίες της «ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ» για τα παιδιά πρόσφυγες-μετανάστες, 28/11/2019. Από τον δικτυακό τόπο της «Αποστολής».

Δραστηριότητες

1. Θυμηθείτε ένα περιστατικό με έναν φίλο σας, σχετικό με αυτό του κειμένου της Ζ. Σαρή, και γράψτε του ένα γράμμα.
2. Εργασία σε ομάδες: Από την εμπειρία σας καταγράψτε παραδείγματα που δείχνουν ποιες προτεραιότητες βάζουν οι σύγχρονοι άνθρωποι στη ζωή τους και κατόπιν παρουσιάστε τα στην τάξη.
3. Μελετώντας παράλληλα τα δυο βιβλικά κείμενα (Φιλοξενία Αβραάμ – Ευαγγελισμός Θεοτόκου), υπογραμμίστε τα σημεία εκείνα που δείχνουν την κίνηση του Θεού προς τον άνθρωπο, καθώς και την απάντηση του ανθρώπου στην κίνηση αυτή. Στη συνέχεια εξηγήστε γιατί, όταν οι Χριστιανοί μιλούν για πίστη, εννοούν μια σχέση αγάπης και εμπιστοσύνης ανάμεσα στον άνθρωπο και τον Θεό.
4. Υπογραμμίστε στο κείμενο του ψαλμού 103 λέξεις και φράσεις που δείχνουν τη στάση του Θεού προς τον κόσμο. Εξηγήστε πώς αισθάνεται ο πιστός. Διαλέξτε έναν στίχο ως τίτλο για την εικόνα της Μονής Φιλανθρωπηνών.
5. Χωριστείτε σε μικρές ομάδες και επιλέξτε δύο κείμενα (από την Κ. Διαθήκη ή την εκκλησιαστική παράδοση) που αναφέρονται στα γνωρίσματα του καινούριου ανθρώπου. Αναγνωρίστε σ' αυτά αξίες ζωής και ανακοινώστε στην ολομέλεια. Στη συνέχεια, συζητήστε στις ομάδες σας ποιες από αυτές τις αξίες σχετίζονται με τις ανάγκες των σύγχρονων ανθρώπων.
6. Ας προσπαθήσουμε σε ομάδες να παρουσιάσουμε στην ολομέλεια της τάξης μία σκηνή από την Ομιλία του Μ. Βασιλείου, *Προς πλουτούντας*.
7. Καταγράψτε ερωτήσεις που θα θέλατε να κάνετε στον π. Αντώνιο της Κιβωτού του Κόσμου.
8. Ιστοξερεύνηση για το κοινωνικό έργο και την προσφορά της «Αποστολής» και παρουσίαση στην ολομέλεια της τάξης.

iii. Ζωή με ευθύνη για την κτίση

Από την Παλαιά Διαθήκη για την κτίση

Η γη δεν πρέπει να πωλείται οριστικά, γιατί ανήκει σ' εμένα κι εσείς είστε σαν ξένοι που τους δόθηκε η άδεια να την κατοικούν.

Λευ 25, 23

Τη γη επισκέπτεσαι και της χαρίζεις αφθονία,
την πλημμυρίζεις αγαθά·
με νερό, Θεέ, γεμίζεις το ποτάμι σου,
φροντίζεις την καρποφορία της,
έτσι καθώς την προετοιμάζεις.
Δίνεις σ' αυλάκια της να πιουν,
το σβολιασμένο της το χώμα ισιώνεις,
την απαλαίνεις με την ήρεμη βροχή
και ευλογείς το κάθε της βλαστάρι.
Όλο τον κύκλο της χρονιάς
τονε στολίζεις με τις καλοσύνες σου·
όπου περάσεις χύνεται η αφθονία.
Στις στέπες τα λιβάδια θάλλουν
κι οι λόφοι περιζώνονται χαρά.
Γεμίζουν πρόβατα τα βοσκοτόπια,
οι κάμποι μες στις θημωνιές τυλίγονται·
τραγούδια και κραυγές χαρά ηχούν!

Ψλ 65, 10-14

Έναστρο νύχτα, Βίνσεντ Βαν Γκογκ

Κοιτώ τους ουρανούς, τα δημιουργήματά σου,
τη σελήνη και τ' αστέρια, που 'χεις στεριώσει εσύ:
Τι είν' ο άνθρωπος, ώστε να νοιάζεσαι γι' αυτόν,
ο κάθε άνθρωπος, ώστε να τον φροντίζεις;
Λίγο πιο κάτω απ' τους αγγέλους τον κατέταξες,
με δόξα τον στεφάνωσες και με τιμή·
κυρίαρχο τον έβαλες σ' ό,τι τα χέρια σου δημιουργήσαν,
τα πάντα υπέταξες κάτω απ' την εξουσία του·
τα πρόβατα, τα βόδια όλα,
ακόμα και τ' άγρια θηριά·
τα πετεινά του ουρανού, της θάλασσας τα ψάρια,
που μέσα από τους δρόμους τους θαλάσσιους
πορεύονται.

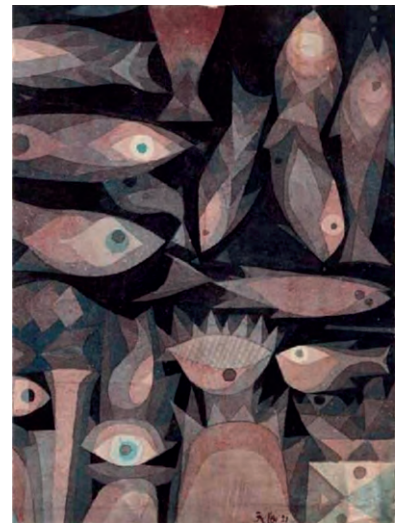
Ψλ 8, 4-8

Πάουλ Κλέε

Τότε θα βόσκει ο λύκος με το αρνί μαζί,
κι η λεοπάρδαλη θα ξεκουράζεται με το κατσίκι αντάμα·
το μοσχάρι, ο ταύρος και το λιοντάρι μαζί θα βόσκουν,
κι ένα μικρό παιδί θα τα οδηγεί·
το βόδι κι η αρκούδα θα βόσκουνε μαζί,
μαζί θα 'ναι και τα μικρά τους·
και το λιοντάρι και το βόδι άχυρα θα 'χουν για τροφή·
Το νήπιο στην τρύπα της οχιάς,
και στων μικρών της τη φωλιά
το χέρι του θ' απλώνει.
Κανένας δεν θα προξενεί κακό στον άλλο,
ούτε κανέναν θα μπορούν να εξολοθρέψουν
στο όρος μου το άγιο,
γιατί η γνώση του Κυρίου θα γεμίσει ολόκληρη τη γη,
καθώς σκεπάζουν τ' άφθονα νερά τις θάλασσες.

Ησ 11, 6-9

Πάουλ Κλέε

Ευχές για την κτίση

Από τα ειρηνικά:

Για ευνοϊκές καιρικές συνθήκες, για πλούσια καρποφορία της γης και χρόνια ειρηνικά ας παρακαλέσουμε τον Κύριο. Κύριε ελέησον.

Από την Αγία Αναφορά:

[...] αφού πήρε το ψωμί στα άγια και αμόλυντα και αγνά του χέρια, ευχαρίστησε και ευλόγησε, το αγίασε, το κομματίασε, το έδωσε στους αγίους μαθητές του και αποστόλους και είπε: «Λάβετε και φάγετε, αυτό είναι το σώμα μου που για χάρη σας κομματιάζεται, για τη συγχώρηση των αμαρτιών σας». Το ίδιο έκανε και με το ποτήριο μετά το δείπνο λέγοντας: «Πιείτε απ' αυτό όλοι, αυτό είναι το αίμα μου» [...]

Από τη Θ. Λειτουργία του Χρυσοστόμου

Η σχέση του Οσίου Σιλουανού του Αθωνίτη με την κτίση

Ο Γέροντας φρόντιζε ακόμα και για τα φυτά. Πίστευε πως κάθε κακομεταχείριση που τα βλάπτει είναι αντίθετη με τη διδαχή της χάριτος. Θυμάμαι μια φορά που βάδιζα μαζί του το μονοπάτι που οδηγούσε από τη Μονή στο καλύβι, όπου πέρασα ένα έτος. Αυτή η καλύβα απέχει περίπου ένα χιλιόμετρο από το μοναστήρι. Ο Γέροντας ερχόταν να δει την κατοικία μου. Κρατούσαμε ραβδιά, όπως συνηθίζεται στις ορεινές περιοχές. Και στις δυο πλευρές από το μονοπάτι φύτευαν αραιά ψηλά αγριόχορτα. Με τη σκέψη να μην αφήσω τα χόρτα να κλείσουν το μονοπάτι, χτύπησα με το ραβδί ένα βλαστό στην κορφή του, ώστε να εμποδίσω την ωρίμανση των σπόρων. Η χειρονομία μου φάνηκε βάνουση στον Γέροντα και κούνησε ελαφρά με αμηχανία το κεφάλι του. Κατάλαβα τι σήμαινε αυτό και ντράπηκα. Ο Γέροντας έλεγε πως το Πνεύμα του Θεού διδάσκει τη συμπόνια για όλη την κτίση, ώστε να μην κόβουμε ούτε τα φύλλα του δέντρου χωρίς ανάγκη. «Να, ένα πράσινο φύλλο πάνω στο δέντρο, και συ το έκοψες χωρίς ανάγκη. Αν και δεν είναι αμαρτία, πώς να το πω, προκαλεί οίκτο. Η καρδιά που έμαθε ν' αγαπά, λυπάται όλη την κτίση».

Αρχ. Σωφρόνιος του Έσσεξ, *Ο Γέροντας Σιλουανός του Άθω*

Συνάντηση με ένα αηδονάκι

Μια μέρα, ένα πρωινό προχώρησα μόνος μου στο παρθένο δάσος. Όλα, δροσισμένα από την πρωινή δροσιά, λαμπύριζαν στον ήλιο. Βρέθηκα σε μια χαράδρα. Την πέρασα. Κάθισα σ' ένα βράχο. Δίπλα μου κρύα νερά κυλούσαν ήσυχα κι έλεγα την ευχή. Ησυχία απόλυτη. Τίποτα δεν ακουγόταν. Σε λίγο, μέσα στην ησυχία ακούω μια γλυκιά φωνή, μεθυστική, να ψάλλει, να υμνεί τον Πλάστη. Κοιτάζω, δεν διακρίνω τίποτα. Τελικά, απέναντι σ' ένα κλαδί βλέπω ένα πουλάκι· ήταν αηδόνι. Κι ακούω το αηδονάκι να κελαηδάει, να σχίζεται· μάλλιασε, που λέμε, η γλώσσα του, φούσκωσε απ' τους λαρυγγισμούς ο λαιμός του. Αυτό το πουλάκι το μικροσκοπικό να κάνει κατά πίσω τα φτερά του, για να έχει δύναμη και να βγάζει αυτούς τους γλυκύτατους τόνους, αυτή την ωραία φωνή και να φουσκώνει ο λάρυγγάς του! Πω, πω, πω! Να 'χα ένα ποτηράκι με νερό, για να πηγαίνει να πίνει και να ξεδιψάει!

Μου ήρθαν δάκρυα στα μάτια. [...]

Δεν μπορώ να σας μεταφέρω αυτά που ένιωσα. Αυτά που αισθάνθηκα. Σας φανέρωσα, όμως, το μυστήριο. Και σκεπτόμουν. «Γιατί το αηδονάκι να βγάζει αυτούς τους λαρυγγισμούς; Γιατί να κάνει αυτές τις τρίλιες; Γιατί να ψάλλει αυτό το υπέροχο άσμα; Γιατί, γιατί, γιατί... γιατί να ξελαρυγγιάζεται; Γιατί, γιατί, για ποιο σκοπό; Μήπως περιμένει να το επαινέσει κανείς; Όχι, βέβαια, εκεί κανείς δεν θα το κάνει αυτό». Μόνος μου φιλοσοφούσα. [...] Πόσα δεν μου είπε το αηδονάκι! Και πόσα τού είπα μες στη σιωπή: «Αηδονάκι μου, ποιος σου είπε ότι εγώ θα περνούσα από 'δώ; Εδώ κανείς δεν πλησιάζει. Είναι τόσο απρόσιτο το μέρος. Πόσο ωραία κάνεις χωρίς διακοπή το καθήκον σου, την προσευχή σου στον Θεό! Πόσα μου λες, αηδονάκι μου, πόσα με διδάσκεις! Θεέ μου, συγκινούμαι. Αηδόνι μου, μου δείχνεις με το κελάηδημά σου πώς να υμνώ τον Θεό, μου λες χίλια, πολλά, πάρα πολλά...

Δεν είμαι καλά από υγεία, να τα πω όπως τα νιώθω. Θα μπορούσε να γραφεί ένα ολόκληρο πεζογράφημα. Το αγάπησα πολύ το αηδόνι. Το αγάπησα και μ' ενέπνευσε. Σκέφτηκα: «Γιατί εκείνο κι όχι κι εγώ; Γιατί εκείνο να κρύβεται κι όχι κι εγώ;». Και μου ήρθε στο νου ότι πρέπει

Φωτεινή Στεφανίδη, εικονογράφηση από το βιβλίο Λ. Λαμπρέλη, *Το κρυμμένο νερό*

να φύγω, πρέπει να χαθώ, πρέπει να μην υπάρχω. Είπα: «Γιατί; Είχε αυτό κόσμο μπροστά του; Ήξερε ότι ήμουν εγώ και τ' άκουγα; Ποιος τ' άκουγε που ξελαρυγγιάζονταν; Γιατί πήγαινε σε τέτοια κρυφά μέρη; Αλλά κι εκείνα τ' αηδόνια μες στο λόγγο, μες στη ρεματιά που βρισκό- ντουσαν τη νύκτα και την ημέρα, το βράδυ και το πρωί, ποιος τ' άκουγε που ξελαρυγγιάζο- ντουσαν όλα; Και γιατί το κάνανε αυτό το πράγμα; Και γιατί πηγαίνανε σε τέτοια κρυφά μέρη; Γιατί σπάζανε το λάρυγγά τους; Ο σκοπός ήταν η λατρεία, το ψάλσιμο στον Δημιουργό τους, η λατρεία στον Θεό». Έτσι τα εξηγούσα.

Όλα αυτά τα θεώρησα ότι ήταν του Θεού άγγελοι, δηλαδή πουλάκια που δοξάζανε τον Θεό, τον Πλάστη των πάντων και δεν τ' άκουγε κανείς. Ναι, κρύβονταν, να μην τ' ακούει κα- νείς, πιστέψτε με! Δεν τα ενδιέφερε να τ' ακούνε, αλλά ποθούσαν μες στη μοναξιά, μες στην ησυχία, μες στην ερημιά, μες στην σιωπή να τ' ακούει ποιος άλλος; Ο Πλάστης των πάντων, ο Δημιουργός του παντός. Αυτός που τους χάριζε ζωή και πνοή και φωνή. Θα ρωτήσετε: «Είχανε μυαλό;». Τι να πω, δεν ξέρω αν το έκαναν συνειδητά ή όχι. Δεν ξέρω. Γιατί αυτά είναι πουλά- κια. Μπορεί τώρα να είναι στη ζωή και μετά να μην υπάρχουν, όπως λέει η Αγία Γραφή. Δεν πρέπει εμείς να σκεπτόμαστε διαφορετικά απ' ό,τι λέει η Αγία Γραφή. Ο Θεός μπορεί να μας παρουσιάσει ότι όλοι αυτοί ήταν άγγελοι του Θεού. Εμείς δεν τα ξέρουμε αυτά. Πάντως κρύ- βονταν, να μην ακούσει κανείς τη δοξολογία τους.

Όσιος Πορφύριος ο Κουσοκαλυβίτης

«Να αγαπάτε τα δέντρα»

Θυμάμαι τώρα πως στη δεκαετία του 1960, όταν ήμουν διάκονος στη Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου στην Πάτμο, ο γέροντάς μας, ο πα- τήρ Αμφιλόχιος, συνήθιζε να μας λέ- ει: «Γνωρίζετε πως ο Θεός μάς έδω- σε μία ακόμη εντολή, που δεν ανα- φέρεται στην Αγία Γραφή; Είναι η εντολή να αγαπάτε τα δέντρα». Πί- στευε πως όποιος δεν αγαπούσε τα δέντρα δεν αγαπούσε τον Χριστό. «Όταν φυτεύετε ένα δέντρο», μας έλεγε, «φυτεύετε ελπίδα, φυτεύετε

Ελαιόδεντρα στη Μυτιλήνη, Κωνσταντίνος Μαλέας

ειρήνη, φυτεύετε αγάπη και θα λάβετε τη χάρη του Θεού». Ήταν ένας οικολόγος πολύ πριν η οικολογία έρθει στην επικαιρότητα. Ακούγοντας τις εξομολογήσεις των χωρικών, τους έβαζε ως επιτίμιο ή ποινή να φυτέψουν ένα δέντρο. Και δεν ήταν μόνο αυτό: ο ίδιος περιφερόταν στο νησί για να δει πώς πηγαίνουν τα επιτίμια των χωρικών, να δει αν πότιζαν τακτικά το δέντρο που είχαν φυτέψει και αν το φρόντιζαν να μην το φάνε οι κατσίκες. Το παράδειγμα και η επίδρασή του μεταμόρφωσαν το νησί: εκεί που πριν ογδόντα χρόνια το νησί ήταν γεμάτο ξερές και γυμνές πλαγιές, σήμερα φύονται πεύκα και ευκάλυπτοι.

Κάλλιστος Ware, «Διά της Δημιουργίας στον Δημιουργό»

Ο Άγιος Μόδεστος και τα ζώα

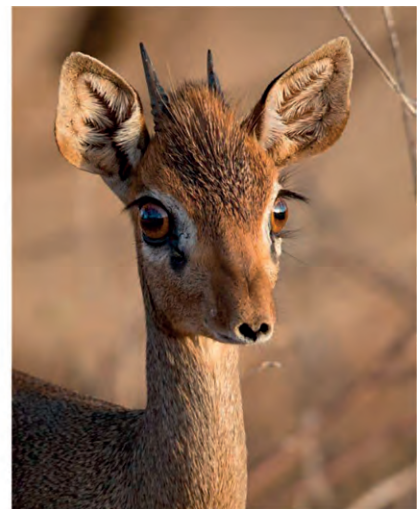
Ο Άγιος Μόδεστος φέρεται να προστατεύει τα ζώα, ιδιαίτερα αυτά που σέρνουν άροτρο. Στη γιορτή του δε «γιορτάζουν» μόνο τα βόδια αλλά και όλα τα οικίσσιτα ζώα. Σε πολλά μέρη της Ελλάδας γίνονται αγιασμοί και τα ζώα «ευλογούνται» από τον ιερέα. Στη Λέσβο, στην γιορτή του Αγίου Μόδεστου, παίρνουν αγιασμό και ραντίζουν με αυτόν τα χωράφια τους, για να γλιτώσουν από τις ακρίδες και όλα τα άλλα κακά.

Η Εκκλησία γιορτάζει τον προστάτη των ζώων Άγιο Μόδεστο στις 18 Δεκεμβρίου.

Η ευχή του Αγίου Μόδεστου για τα ζώα

Κύριε Ιησού Χριστέ, Εσύ που είσαι ο Θεός μου, γεμάτος ελεημοσύνη και Πανάγαθος, Εσύ που με σοφία δημιούργησες ολόκληρο τον κόσμο, που μπορούμε να συλλάβουμε με τον νου και τις αισθήσεις μας. Εσύ που όλα τα δημιουργήματά Σου τα πλημμυρίζεις με τα ελέη Σου.

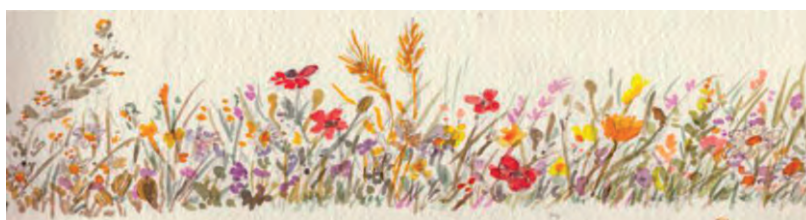
Εσύ που με την πανάγαθη Πρόνοιά Σου για όλα προνοείς και για όλα σου τα κτίσματα, άυλα ή υλικά, λογικά ή άλογα, έμψυχα ή άψυχα, από το πρώτο μέχρι το τελευταίο φροντίζεις [...] Σε Σένα λοιπόν δέομαι, Δέσποτα Πανάγαθε και Ποιητή του παντός, και Σε, που είσαι ο αίτιος της ζωής, ικετεύω. Άκουσε με ευμένεια την προσευχή μου αυτή και διώξε κάθε θανατηφόρα ασθένεια και κακό από τα βόδια, τα άλογα, τα γαϊδούρια, τα μουλάρια, τα πρόβατα, τις κατσίκες, τις μέλισσες και τα υπόλοιπα ζώα, όσα χρειάζονται στη ζωή τους οι δούλοι Σου, που επικαλούνται Εσένα, που δίνεις όλα τα καλά και το όνομά μου. [...]

Ναι, Κύριε Ιησού Χριστέ, λυπήσου τα σπλάχνα Σου τα ίδια και ελέησε τα ζώα που πάσχουν, καθώς θερίζονται από το δρεπάνι του θανάτου. Και επειδή δεν μπορούν να μιλήσουν, μόνο με τα μουγκανίσματα και τις γοερές και άναρθρες φωνές μιλούν για τα βάσανα και τον πόνο τους, ώστε να τραβήξουν την συμπάθεια όσων έχουν λόγο [...]

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος για την κτίση

Ας θεωρήσουμε τους εαυτούς μας, ο καθένας ανάλογα με τη θέση του ή τη θέση της, ως προσωπικά υπεύθυνους για τον κόσμο, που μας εμπιστεύτηκε ο Θεός. Ότι προσέλαβε ο Υιός του Θεού και το έκανε σάρκα Του μέσα από την Ενσάρκωσή Του, δεν θα έπρεπε [να επιτρέψουμε] να χαθεί. Αντίθετα, θα έπρεπε να γίνει ευχαριστιακή προσφορά στον Δημιουργό ένας ζωοποιός άρτος, από τον οποίο θα μεταλαμβάνουν εν δικαιοσύνη και αγάπη όλοι· ένας δοξαστικός ύμνος για όλα τα πλάσματα του Θεού.

Δραστηριότητες

1. Υπογραμμίστε στα κείμενα των Ψαλμών τα ρήματα που φανερώνουν πώς ενεργεί ο Θεός μέσα στην κτίση. Τι δείχνουν για τη σχέση Θεού- κτίσης;
2. Ποια απάντηση δίνουν με τη ζωή τους ο Άγ. Μόδεστος και ο Γέροντας Σιλουανός στα ερωτήματα: «Είναι η φύση ιδιοκτησία μας; Ποια είναι η ευθύνη μας γι' αυτήν;».
3. Πώς περιγράφει ο Γέροντας Πορφύριος μέσα από τη συνάντησή του με το αηδονάκι τη σχέση της κτίσης με τον Θεό;
4. «Ατελιέ»: Δημιουργήστε μια ζωγραφιά εμπνευσμένη από τα κείμενα της θεματικής ενότητας για τη σχέση του ανθρώπου με την κτίση, αλλά και από δικούς σας προβληματισμούς για το σύγχρονο οικολογικό πρόβλημα. Στη συνέχεια θα αναρτήσουμε το έργο σας στην τάξη.